

duktionsmængder og opvise det størst mulige Overskud); Rivalisering og Kompetencestridigheder mellem de offentlige Myndigheder; ja, at det selv i Rusland, hvor Modsætningen mellem Stat og Erhvervsliv efter Teorien skulde være ophævet, er et Problem for de planlæggende og kontrollerende Myndigheder at faa paalidelige og udtømmende Oplysninger frem fra Virksomhederne.

S. Gammelgård Jacobsen.

James A. Maxwell: The fiscal impact of federalism in the United States. Harvard Economic Studies No. 79. Harvard University Press. Cambridge, Mass. 1946. 427 S. \$ 5.00.

Industrialiseringen, den højere Grad af Mobilitet paa saa at sige alle Omraader og flere andre Forhold har ført med sig, at der nutildags er et langt større finansielt Samarbejde mellem Staten og de forskellige Former for Kommuner i Landene. I Virkeligheden er Beskrivelsen af og Læren om disse Relationer mellem Kommunerne og Staten eller i federale Stater desuden mellem Staterne og den nationale Regering ved at udvikle sig til en ny og betydningsfuld Gren af Finansvidenskaben. Den Bog, der her skal anmeldes, giver et betydningsfuldt Bidrag til den deskriptive Del af dette forholdsvist nye Objekt for videnskabelig Behandling.

I faa Lande er disse Forhold saa komplicerede som i U.S.A., hvor man har flere forskellige Led af offentligt Styre end vel i noget andet Land. Man har den nationale Regering, Staterne, Counties, Towns and Townships og Skoledistrikterne. Særligt kompliceret bliver det hele af, at formelt set, d. v. s. ifølge De forenede Staters Forfatning, er de 48 Stater i mange Henseender ikke underordnede Unionen, men har en vis Grad af Suverænitet. Oprindeligt var Regeringen i Washington ikke meget andet end et fælles Udenrigsministerium for Staterne. Selv Militærvæsenet var oprindeligt en Statsopgave og der er Rester heraf endnu. Men vigtige Omraader saasom Retsvæsen, Politi, Skole- og andet Undervisningsvæsen, Socialvæsen, Sundhedsvæsen og Vejvæsen er den Dag i Dag Statsopgaver, d. v. s. Opgaver, der sorterer under Staterne, og som Unionen i og for sig ingen Ret har til at blande sig i.

Nu er der imidlertid selvsagt Brug for en vis Grad af Ensartethed paa disse Omraader. Nordstaterne kan f. Eks. være interesserede i, at Sydstaterne opretholder et ordentligt Skolevæsen, for mange Nordstatsborgere har levet deres Barndom i Syden. Og deres daarlige Skolekundskaaber er til stadig Gene ikke blot for dem selv, men ogsaa for deres Naboer. Norden kan nutildags heller ikke være ligeglad med Sundhedsvæsenets Organisation i Syden. En Epidem, der starter i Alabama, vil hurtigt kunne forplante sig til New York. Der er derfor Brug for en national Politik paa mange Omraader.

Ganske særligt kom dette frem under The new Deal. Pengepolitik og Beskæftigelsespolitik maa næsten nødvendigvis styres nationalt. Men mange af de Midler, der skulde og maatte anvendes, hørte ifølge Konstitutionen under Enkelstaterne. At saa mange Omraader hører under Staterne, er ofte blevet fremhævet som et Gode. Man har anført, at herved fremmes en Konkurrence mellem Staterne, og man nævner, at enkelte Stater kan eksperimentere, og de andre lære heraf. Men Sagen har ogsaa en anden Side. Eksistensen af de mange Enkelstater hindrer mange Gange den af Flertallet ønskede Løsning. Det kan f. Eks. ske, at den lovgivende Magt i en Stat i og for sig gerne vilde give højere Socialunderstøttelser, men forhindres heri, fordi den frygter, at de nødvendige højere Skatter vil skræmme Industrien bort fra den paagældende Stat og ind i Nabostaten. Og de højere Socialunderstøttelser vil eventuelt tiltrække Nabostaternes trængende. At alle Stater har denne Frygt, afholder dem alle fra at gøre noget, de i og for sig alle ønsker.

Konflikten mellem paa den ene Side Forfatningen og paa den anden Trangen til Regulering og Ensartethed af de offentlige »Væsener« har i U.S.A. ført til en ganske særlig Form for Lovgivning. Unionen tilbyder Enkelstaterne finansiell Bistand, hvis de vil opfylde visse Betingelser, medens Bistanden nægtes eller tilbagedrages, hvis Betingelserne ikke opfyldes. Dette krænker ikke Staternes Suverænitet, for de kan altid nægte at gennemføre det ønskede ganske vist med det Resultat, at de intet Tilskud faar. Paa denne Maade er det lykkedes Unionen at faa

duktionsmængder og opvise det størst mulige Overskud); Rivalisering og Kompetencestridigheder mellem de offentlige Myndigheder; ja, at det selv i Rusland, hvor Modsætningen mellem Stat og Erhvervsliv efter Teorien skulde være ophævet, er et Problem for de planlæggende og kontrollerende Myndigheder at faa paalidelige og udtømmende Oplysninger frem fra Virksomhederne.

S. Gammelgård Jacobsen.

James A. Maxwell: The fiscal impact of federalism in the United States. Harvard Economic Studies No. 79. Harvard University Press. Cambridge, Mass. 1946. 427 S. \$ 5.00.

Industrialiseringen, den højere Grad af Mobilitet paa saa at sige alle Omraader og flere andre Forhold har ført med sig, at der nutildags er et langt større finansielt Samarbejde mellem Staten og de forskellige Former for Kommuner i Landene. I Virkeligheden er Beskrivelsen af og Læren om disse Relationer mellem Kommunerne og Staten eller i federale Stater desuden mellem Staterne og den nationale Regering ved at udvikle sig til en ny og betydningsfuld Gren af Finansvidenskaben. Den Bog, der her skal anmeldes, giver et betydningsfuldt Bidrag til den deskriptive Del af dette forholdsvist nye Objekt for videnskabelig Behandling.

I faa Lande er disse Forhold saa komplicerede som i U.S.A., hvor man har flere forskellige Led af offentligt Styre end vel i noget andet Land. Man har den nationale Regering, Staterne, Counties, Towns and Townships og Skoledistrikterne. Særligt kompliceret bliver det hele af, at formelt set, d. v. s. ifølge De forenede Staters Forfatning, er de 48 Stater i mange Henseender ikke underordnede Unionen, men har en vis Grad af Suverænitet. Oprindeligt var Regeringen i Washington ikke meget andet end et fælles Udenrigsministerium for Staterne. Selv Militærvæsenet var oprindeligt en Statsopgave og der er Rester heraf endnu. Men vigtige Omraader saasom Retsvæsen, Politi, Skole- og andet Undervisningsvæsen, Socialvæsen, Sundhedsvæsen og Vejvæsen er den Dag i Dag Statsopgaver, d. v. s. Opgaver, der sorterer under Staterne, og som Unionen i og for sig ingen Ret har til at blande sig i.

Nu er der imidlertid selvsagt Brug for en vis Grad af Ensartethed paa disse Omraader. Nordstaterne kan f. Eks. være interesserede i, at Sydstaterne opretholder et ordentligt Skolevæsen, for mange Nordstatsborgere har levet deres Barndom i Syden. Og deres daarlige Skolekundskaaber er til stadig Gene ikke blot for dem selv, men ogsaa for deres Naboer. Norden kan nutildags heller ikke være ligeglad med Sundhedsvæsenets Organisation i Syden. En Epidem, der starter i Alabama, vil hurtigt kunne forplante sig til New York. Der er derfor Brug for en national Politik paa mange Omraader.

Ganske særligt kom dette frem under The new Deal. Pengepolitik og Beskæftigelsespolitik maa næsten nødvendigvis styres nationalt. Men mange af de Midler, der skulde og maatte anvendes, hørte ifølge Konstitutionen under Enkelstaterne. At saa mange Omraader hører under Staterne, er ofte blevet fremhævet som et Gode. Man har anført, at herved fremmes en Konkurrence mellem Staterne, og man nævner, at enkelte Stater kan eksperimentere, og de andre lære heraf. Men Sagen har ogsaa en anden Side. Eksistensen af de mange Enkelstater hindrer mange Gange den af Flertallet ønskede Løsning. Det kan f. Eks. ske, at den lovgivende Magt i en Stat i og for sig gerne vilde give højere Socialunderstøttelser, men forhindres heri, fordi den frygter, at de nødvendige højere Skatter vil skræmme Industrien bort fra den paagældende Stat og ind i Nabostaten. Og de højere Socialunderstøttelser vil eventuelt tiltrække Nabostaternes trængende. At alle Stater har denne Frygt, afholder dem alle fra at gøre noget, de i og for sig alle ønsker.

Konflikten mellem paa den ene Side Forfatningen og paa den anden Trangen til Regulering og Ensartetgørelse af de offentlige »Væsener« har i U.S.A. ført til en ganske særlig Form for Lovgivning. Unionen tilbyder Enkelstaterne finansiell Bistand, hvis de vil opfylde visse Betingelser, medens Bistanden nægtes eller tilbagedrages, hvis Betingelserne ikke opfyldes. Dette krænker ikke Staternes Suverænitet, for de kan altid nægte at gennemføre det ønskede ganske vist med det Resultat, at de intet Tilskud faar. Paa denne Maade er det lykkedes Unionen at faa

en vis Indflydelse paa de Omraader, der er Statsfelter. Som det vil forstaas, maa denne Politik give Anledning til nogle ret komplicerede finansielle Forhold mellem Unionen og Staterne.

Professor J a m e s A. M a x w e l l fra Clark University, Worchester, Mass., har nylig i en Bog givet en Beskrivelse af alle disse finansielle Forhold mellem Unionen og Enkeltstaterne. Efter en historisk Indledning tager han »Væsen« for »Væsen«: Skolevæsen, Sundhedsvæsen, Vejevæsen, Politi o. s. v., giver en Oversigt over, hvad der er sket. Han ridser ganske kort den politiske og økonomiske Baggrund for Lovgivningen op, men beskæftiger sig ellers hovedsageligt med et Referat af Lovene og en statistisk Beskrivelse af de finansielle Konsekvenser af, hvad der er vedtaget.

Efter denne Gennemgang af Udgiftssiden, kommer en Oversigt over de finansielle Forhold mellem Staterne og Unionen paa Indtægtssiden. Der er Kapitler om Domænerne, der har spillet en overordentlig stor Rolle baade

for Amerikas Finanser og for Bosættelsen, om Indkomstskatterne, der erlægges baade til Unionen og til Flertallet af Staterne, om Forbrugsafgifterne og Arveafgifterne.

Bogen afsluttes med et teoretisk Kapitel, der virker temmelig svagt, og som ikke bringer meget af Interesse.

Dette gør derimod de øvrige Kapitler. Bogen giver paa sine forholdsvis faa Sider en virkelig god Oversigt over Emnet. Den er velskreven og derfor ret let læst. Emnet er interessant, ogsaa fordi den givet et Eksempel paa, hvorledes juridiske Baand nok kan forsinke en Udvikling eller gøre den mere kroget og upraktisk, end den ellers vilde være. Men den viser ogsaa, at hvis den økonomiske Udvikling nødvendiggør Forandringer, saa kommer de trods alle juridiske Hindringer.

Denne Bog viser saaledes en vigtig Side af den langvarige historiske Proces, der vel begyndte med Borgerkrigens Forhistorie og endnu langt fra er endt, hvorved disse mange Enkeltstater smelttes sammen til een.

Kjeld Philip.